آبونه شرائط : هر ایچون
سنه‌لکی (٤٠٠) آلتی ایلغی
(٢٢٥) ، ممالك اجنبیه ایچون
سنه‌لکی (٤٥٠) ، آلتی آیلغی
(٢٥٠) غروشدر .

نسخه‌سی ٧,٥ غروشدر .
سنه‌لکی ٥٢ عددر .

اداره‌خانه : باب‌عالی جاده‌سنده
رشید افندی خانده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلکه موافق آثار مع‌المنونیه
قبول اولنور . درج ایدیلمین
یازیلر اعاده اولنماز .

سبیل الرشاد

١٣٣٠ ١٠ ٦

آدرس تبدیلنده ایریجه
٥ غروش کوندرلمیدر .

مکتوبلرك امضالری واضح
و اوقوناقلی اولمسی وآبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونمسی لازمدر

ممالك اجنبیه‌دن آبونه
اولانلرك آدرسلرینك
فرانسزجه یازلمسی رجا اولنور .

پاره کوندرلدیکی زمان نه‌یه
دائر اولدیغی بیلدیرلمسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

عدد ٦٣٩ | ٢٥ رجب ١٣٤٣ | پنجشنبه | ١٩ شباط ١٣٤١ | جلد ٢٥

طبیعتك‌ده تعدد زوجانه مساعد اولدیغی آکلاشیلیور ، دین اسلام طبیعی تقیید ایدر ، طبیعی اصلاح ایلر ، طبیعی تعدیل ایدر ، فقط طبیعی انکار ایتمز . بودیلك ، هندولك ، حقیقی خریستیانلق طبیعت بشری انکاره متمایلدی . چونکه هپسی زهدی تلقین ایدییوردی . دنیا بوتون محاسنیله ، بوتون نعمیله ، بوتون احتشام وشانیله ، بوتون ماده و قوتیله ، یالکز بر (مایا) دن ، بر خیال باطلدن عبارتدی . حضرت عیسانك فکرلری بر یوزنده دکل ، سماده بر ملکوت الٰهی تأسیسی استهداف ایدییوردی . کندیسی زهده حصر حیات ایتمش ، چولوق چوجوق صاحبی ا لمامشدی . بوکونکی انسانلرمشارالیهر تعقیب ایده‌جك اولسه‌لردی‌مدنیتدن براثر قالمازدی . مسیح‌ایله بودا بشریتك نمونهٔ امتثالی اولاجقسه بالذات نوع بشر معدوم اولور . حالبوکه مسلمانلرك هر کونکی دعالرندن بری‌ده شو آیت کریمه‌در :

« ربنا آتنا فی‌الدنیا حسنةً وفی‌الآخرةِ حسنةً »

یعنی « یاربی ! بزه بو دار دنیاده کوزل وایی اولان هرشیئی ، آخرتده‌ده ایی و کوزل اولان هر شیٔ احسان ایت ! »

طبیعت انسانلره (ساراس) نامنده‌کی قوشلره بخش ایتدیکی‌طبیعی احسان ایتمه‌مشدر . هندلیلر بالتجربه بیلیورلرکه بو قوشلرك ارککی ودیشیسی آره‌سنده‌کی مخادنت اوقدر حرارتلیدرکه بری‌اولورویااولدیریلیرسه دیکری حزن وماتمدن أولور. نه‌ارکك نه قادین بوقدر دواملی برمحبته مفطوردهکلدر. شایان دقتدرکه وحدت زوجه طرفداری اولان‌غربده بو محبت ، تعدد زوجات مساعده‌سندن مستفید اولان شرقدن دهشا آزدر. غرب‌مملکتلرنده اکثریتله زوجلر، زوجه‌لرینك وفاتی‌متعاقب تجدید ازدواج ایتدکلری‌کبی زوجه‌لرده عینی صورتله حرکت ایدرلر . حال‌بوکه شرق مملکتلرنده وضعیت بونك عکسنه‌در. زوجلروزوجه‌لر ارتحال ایدنلرك خاطره‌سنه حرمت ایدرلر . غربده زوج ایله زوجه آراسندکی‌محبتده دوام‌بوقدر.فقط‌بووضعیت نه‌وحدت‌زوجه اساسندن، نه‌ده تعدد زوجات جوازندن ایلری کلمکده‌در. علم حیات وطبیعیات علماسی‌انسانك فطرةً تعدد زوجات طرفداری اولدیغنی سویلیورلر . طبیعت، انسانك متعددالزوجات اولماسنی‌ایسته‌دیکنی برچوق شکللرده افاده ایدییور . فقط ، انسانك طبیعی تعدیله حقی واردر .

تعددزوجاتك‌فیسیولوجی نقطهٔ نظرندن اسبابی‌مشهور (مونته‌سکیو) طرفندن تعداد اولونمشدر . مومی‌الیه صیجاق مملکتلرده قادینلرك سکز ، طقوز ، اون یاشلرنده قابل ازدواج اولدقلرینی قید ایدر . بوصورتله بومملکتلرده چوجوقلق وازدواج یکدیکرینی تعقیب ایدر. قادینلریکرمی‌باشندا‌اختیارلارلر.بناءً‌علیه عقللرینك کمالی، کوزللکلرینك دوامیله مترافق ده‌کلدر. بومملکتلرده تعدد زوجات پك طبیعیدر .

حتی صوئوق مملکتلرده بیله ارککلرك فحشدن صیانت نفس ایچون تعدد زوجانه مراجعت ایتمه‌لرینی ایجاب‌ایدن اسباب فیسیولوجیه واردر .

(شوپنهاور) ، صراحةً دیرکه : « هپمز برزمان ایچون، یاخود علی‌الدوام پولیغامی (تعددزوجات) ایچنده یاشایورز. مادام‌که‌هرانسان بر قاچ قادینه محتاجدر ، تعدد زوجاتی قبولدن باشقه چاره یوقدر . بوحرکت قادینی حقیقی و طبیعی موقعنده یاشاتیر وبوصورتله آوروپا مدنیتنك وجوده کتیردیکی قادین زائل اولور ، آوروپایی دولدیران بدبخت قادینلردن اثر قالماز . » .

شوپنهاور متعاقباً دیرکه :

« تعدد زوجات حقنده مناقشه‌یه حاجت یوقدر. چونکه هربرده فعلاً جاریدر. اصل قونوشولاجق مسئله اونك تنظیمیدر . » .

تعدد زوجاتی تنظیم ایدن یکانه دین ایسه آنجق مسلمانلقدر .

مشیر حسین قیروانی

یکی مقوله عائله

رویه‌سی مقننه مطالعه

۱۱

« ۸۶ ـ ماده : ۸۵ نجی ماده‌ده بیان اولونان اسباب تحت تأثیرنده اولارق زوج ، زوجه‌سنی تطلیق ایده‌بیلیر . آنجق ایجاب طلاقك حاکم ویا (آتیاً تدوین‌ایدیله‌جك) [*] نجی ماده احکامنه توفیقاً طرف حاکمدن تشکیل اولونان هیئت حکمیه حضورنده ایقاعی شرطدر . »

بو ماده بر چوق نقاط نظردن جالب تأملدر . بوماده‌یه نظراً بر شخص زوجه‌سنی تطلیق ایده‌بیلمك ایچون هرحالده (۸۵) نجی‌ماده‌ده مخرر اسبابدن بری تحقق ایتمه‌لیدر ، صوکره‌ده تطلیق یا حاکم ویا بر هیئت حکمیه حضورنده وقوع بولمالیدر . دیمك اولیورکه بو شرائط داخلنده ایقاع ایدیله‌جك طلاقلر قانوناً معتبر اولمایه‌جق ! هرهانکی بر ارکك کندیسنجه کوردیکی برلزوم‌اوزرینه زوجه‌سنی تطلیق‌ایتمش‌اولسه بینلرنده حال زوجیت قائم‌عد اولوناجق، بوتطلیقه رغماً‌ینه آره‌لرنده احکام نکاح جاری اولاجق ! .

لایحه‌ده عقد نکاحك برمأمور رسمی حضورنده اجراسی‌نکاحك شرائط انعقادندن عد ایدلدیکی‌کبی تطلیق‌مسئله‌سی‌ده‌منوال محرراوزره تقیید ایدیله‌رك بونکله طلاق حادثه‌لرینك آزالماسی غایه‌سی استهداف ایدلمش ، فقط بو خصوصده‌کی احکام عالیهٔشرعیه‌مزی هیچ نظر دقته آلمایه لزوم کورلمه‌مشدر .

بدیهیدرکه احکام شرعیه‌مزه نظراً مکلف ارلان هرارکك اهلیت طلاقی‌مستقلاً حائزدر. هرارکك حائزاولدیغی بواهلیق‌برشرط ایله مقید اولمقسزین ایسته‌دیکی یرده استعمال ایده‌بیلیر . شوقدر وارکه طلاقك

شهود حضورنده وقوعی ویابعدالطلاق اشهاددہ بولونماسی مستحسندر. ارکلرك اهلیت طلاقه مالکیتی : (یا ایها النبی اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن ...)، (واذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن فامسکوهن بمعروف او سرحوهن بمعروف ...) ، (وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن ...) مثللو بر چوق آیات قرآنیه وسائر ادلهٔ شرعیه ایله ثابتدر .

واقعا طلاق، دوامی مطلوب اولان برعائله رابطه سنی انحلاله اوغراتدیغی ایچون لازم الاجتناب برحرکتدر. فقط بونکله برابرینه لحکمةٍ مشروع وبونك تقدیری ده زوجك وجدانته ، دیانته ، شخصیت اخلاقیه سنه مودوعدر .

شبهه یوق که شریعت مطهره مزك احکام علویه سندن هربری بشریت حقنده عین حکمت ، عین مصلحتدر . ناصل اولماسین که بواحکامك شارع عظیمی حکیم متعال اولان الله تعالی در ، مطلع تجلیسی ده وحی سبحانیدر . بناءً علیه بر مسلمان برحکم شرعینك حکمت تشریعیه سنه انفاذ نظرده بولوناماسه بیله بنه اوحکمك عالم انسانیت حقنده عین رحمت اولدیغنده تردد ایتمز .

بزمسلمانلر بوجهته قانع اولمقله برابراحکام شرعیه مزك فلسفه سنی، حکمت عالیه سنی تحریدن ده دیناً ممنوع دکلز . بلکه بوتحری بر نوع عبادتدن معدوددر .

فی الحقیقه بودین حکمت رهینه منسوب اولمایان برچوق متفکرینك ده اعتراف ایتدیکی وجهله بزم بالجمله احکام شرعیه مز بر منهج علمیه تابعدر ، اصول منطقیه یه منطبقدر ، ادلهٔ عقلیه یه ، پر فلسفهٔ عالیه یه مستنددر . بو احکامك فلسفه سی تدقیق ایدلدکجه علویتی ، حکمت شرعیه سی پیش تفکراتمزده دها زیاده تجلی ایدر طورور .

ایشته بوخصوصنده کی مساعدهٔ دینیه یه بناءً درکه علمای اسلامیه احکام شرعیه مز حقنده برچوق محاکمات حکیمانه ده بولونمش وبواحکامك حکم شرعیه سنه دائر (حکمت تشریع) نامیله بر علم بیله تدوین ایتمشلردر .

شمدی بزده طلاقك مشروعیتنده کی واهلیت طلاقك ارکلره ویرلمه سندکی حکمت شرعیه یی برآز تحری ایدهلم :

معلوم اولدیغی اوزره نظراسلامده نکاح ؛ شرعی ، مدنی برعقد اولدیغی کبی طلاقده وقوعندن تماماً اجتناب ایدیلهمیه جك اجتماعی ، شرعی برمعاملهدن عبارتدر . واقعا نکاح بویوك برنعمتدر ، بو سایه ده بر عائله تأسس ایدر ، بر چوق مصالح حیاتیه قولایلقله تأمین ایدیلیر . بناءً علیه بورابطه نك دوامی شرعاً مطلوبدر . طلاق ایسه بورابطه یی ازاله ایتدیکندن شرع انور نظرنده محظوردن خالی دکلدر. صحیح برسبیه مستند اولمقسزین وقوع بولان طلاقلر عندالله مبغوض؛ کفران نعمتدن، علائم حماقتدن معدوددر. بونکچوندرکه بوخصوصده بر خیلی ترهیبات دینیه واردر . ازجمله فرقان مبینده : (وان اطعنکم فلا تبغوا علیهن سبیلا ، ان الله کان علیاً کبیراً) بویورلدیغی کبی بر حدیث نبویده ده : (ابغض المباحات عندالله الطلاق) وارد اولمشدر. دیکر بر حدیث نبویده ده « تزوج ایدیکز ، فقط تطلیق ایتمیکز ، چونکه طلاق اویله برشیدرکه اوندن الله عرشی تیتر. » بویورلمشدر.

مع هذا بورابطه نك هیچ بر وجهله انقطاع ایده میه جکنی قبول ایتمك ده موافق حکمت دکلدر . زیرا ؛ بعضاً عائله حیاتنده اویله الیم بر حالت تحدث ایدرکه بو تقدیرده حال زوجیتی ادامه دن مطلوب اولان غایه فوت اولور . بالعکس طلاق ، زوجیتدن هربرینه یکی بر حیات افاضه ایدر ، بر طاقم محاذیر اجتماعیه نك تولدینه مانع اولور ، فجیع بر وضعیتدن قورتولمق ایچون طلاقدن باشقه چاره بولونماز . ایشته بونکچوندرکه شریعت اسلامیه ده طلاق اساساً حرمتدن سالم اولمقله برابر ـ ضروریات اجتماعیه ایجاباتندن اولمق اوزره ـ تجویز ایدلمشدر . حالبوکه وقتیله بعض غیر مسلم ملتلر نکاحك قابل انحلال اولمادیغنی اعلان ایتمش ، طلاقی تجویز ایتمه سندن طولایی اسلامیتی تنقیده جرأت کوسترمشلردی . فقط بالآخره حادثات اجتماعیه کندیلرینی ایقاظ ایتدیرمکله طلاقی کندی مؤسسات مدنیه لرینه ادخال ایتدیلر . حتی بوکون غرب اجتماعیونی طلاقك اخلاقه غیرمنافی بر مؤسسهٔ اجتماعیه اولدیغنی اعتراف ایتمکده درلر .

اجتماعیاتله عائد ، لسانمزه مترجم بر اثرده دینیلیورکه : « فرانسه ده قانون مدنی و عرف طلاقی قبول ایدییور و قانون خلافنه اولهرق عرف ، رضای طرفین ایله طلاقی تسهیل ایدییور . ازدواج بوتون اخلاقی قیمتنی واجتماعی اهمیتنی حرارادهلر آراسنده تأسیس ایدن بر ائتلافدن اخذ ایله دیکندن بو ائتلاف ختامه ایرنجه آرتق کندی وظیفه سنی کورهمز ، بویله بر حالده طلاقك اخلاقاً مشروع اولدیغنی طانیمقدن امتناع ممکنمیدر ؟ »

دیمك که طلاقه معارض اولان ملتلر مؤخراً طلاقی قبول ایتمکله بوخصوصده برخطوهٔ ترقی آتمشلردر. بلکه ایکنجی خطوهٔ ترقیلری ده اهلیت طلاقك یالکز ارکلرده عائدیتی قبول صورتیله تظاهر ایده جکدر.

اهلیت طلاقی یالکز زوجك حائز اولماسی مسئله سنه کلنجه: بوده بویوك بر حکمت شرعیه ایجاباتندندر .

اولا — : زوجه نك اهلیت طلاقه مالکیتی اساساً موافق دکلدر. بونکچوندرکه هیچ برملتده قادینلره بو اهلیت ویرلمهمشدر. قادینلر ـ هیئت عمومیه لری اعتباریله ـ ارکلر قدر متور ، عاقبت بین دکلدرلر. بونکله برابر فطرةً نحیفدرلر، زیاده حساسدرلر، پك چابوق منفعل اولارق رابطهٔ زوجیتك انحلاله سبیت ویره بیلیرلر . آرتق

بوحال ایله برابر طلاقه صلاحیتدار اولمسالری کندی منفعتلرلریله‌ده قابل تألیف اولماز . مع‌هذا بوخصوصده بر رخصت شرعیه واردر ، شاید بر قادین بوصلاحیته مالکیتی آرزو ایدرسه بونی ابتدای عقددده تأمین ایده‌بیلیر ، ایتدیکی تقدیرده ایسه بوصلاحیته یالکز زوجك مالکیتنه راضی اولمش دیمکدر .

ثانیاً — : طلاقی محکمه‌نك ویا هانکی برهیئتك تقدیرینه تودیع ایتمك‌ده دائما موافق اولاماز . عنت کبی ، عدم کفائت کبی ، خیار بلوغ وفساد نکاح کبی خصوصاتده محکمه‌یه مراجعت ، ضروری‌در . فقط هرهانکی بر طلاق وافتراق ایچون بهرحال محکمه‌یه مراجعت لزومی قبول ایدیله‌مز .

شبهه یوق که بعضاً مهم بر سببدن طولایی طلاقه لزوم کوریلیر . بوحالده زوج، طلاقه توسل ایده‌رك بویوك بر هائله‌یی برطرف‌ایتمش اولور . حال‌بوکه حادثه ، محکمه‌یه ویا هانکی هیئتك نظر تقدیرینه عرض ایدیله‌جك اولسه وقوعندن‌قورقولان هائله‌نك برطرف‌ایدلمه‌سی چوق کره تأمین ایدیله‌مز .

فرض ایده‌لم‌که بر ارکك ، کندی رفیقه‌سنك شیمهٔ عصمتله قابل تألیف اولمایان بر حرکتنه مطلع اولمش ، آرتق آنکله تشریك‌حیاته امکان کوره‌میور. شیمدی نه یاپاجق ؟ کندیسنی طلاقه سائق اولان حرکتی ناصل اثبات ایده‌بیله‌جك ؟ اثبات ایده‌مدیکی ایچون حیات زوجیتی ادامه‌یه اجبار ایدیله‌جك دکلی ؟. عجبا بونه قدرقابل‌اولابیلیر؟ یا اثبات ایتدیکی تقدیرده بو عائله‌نك موقع اجتماعیسی نه رنك آلیر ؟ . یابونلرك اولادینی ، اقربا‌سنی‌ده دوشونمك ایجاب ایتمزمی ؟ رسمی بر هیئت حضورنده ثابت اولان حجاب‌آور بر حادثه شبهه‌یوق‌که اخفا ایدیله‌مز . ولوکه دعوی خفیاً رؤیت ایدیلسین . ذاتاً قانونك تعیین‌ایتدیکی اسباب‌طلاق وافتراق معلوم‌اولدیغندن کیفیت کندیلکندن تظاهر ایتمش اولور . آرتق بو حادثه اوعائله‌نك ، اوعائله‌یه منسوب اولانلرك ناصیهٔ ناموس وحیثیتی اوزرنده برلکه اولارق بلکه‌عصرلرجه یاشایاجقدر. حال‌بوکه طلاق یالکززوجك قناعتنه ، وجدانته ، تربیهٔ دینیه واخلاقیه‌سنه حواله ایدلدیکی تقدیرده بو کبی فضایحك تحدثنه میدان قالماز .

شونی‌ده علاوه ایده‌لم‌که چوق کره بر شخص هرهانکی بر سبب تأثیریله رفیقه‌سنی تطلیق ایدر ، صوکره‌ده نادم اولارق رابطهٔ زوجیتی اعاده‌یه چالیشیر . فقط حادثه برکره رسمیت کسب ایتدیمی آرتق بو اعاده جهتنه قولای قولای یاناشاماز . بو حال ایسه بر ضرر اجتماعی دیمکدر. هله بوخصوصده ظهوری‌ملحوظ اولان تزویرات ومجادلاتی آریجه دوشونمك لازم کایر .

ثالثاً — : زوج ، زوجه‌سنك مهریتی اعطایه ، نفقه‌سنی تأمینه ، عائله حیاتنك دها بر چوق مزاحمتی اقتحامه مجبوردر . آرتق بو قدر کلفت مقابلنده حق طلاقه مستقلاً مالکیتی نه‌دن چوق‌کورولمه‌لیدر ؟. « رضای طرفین ایله عقد ایدیلن نکاح ، ینه رضای طرفین ایله قطع ایدله‌لیدر. » دیینلر بولونیور. اوت « شرع‌شریفك قبول‌ایتدیکی مخالفه اصولی بو مقصدی متضمندر. فقط هروقت رضای طرفینی استحصال قابل‌اولابیلیرمی؟ برآزتعمیق‌نظر ایدیلیرسه کوریلیرکه بوجهت ؛ زوجك حقوقنی تحدید ایتمکله برابر طلاقك حکمت مشروعیتنده مخالفتدر . فرض ایدیکزکه زوج ، طلاقه توسلی ایجاب ایدن خجالت آور بر حادثه قارشوسنده بولونیور . حال بوکه زوجه‌سنك رضاسنی تأمین قابل اولمایور ، بوحالده زوج ، رابطهٔ زوجیتی ادامه‌یه مجبور اولاجق دکلمی ؟ حال بوکه بوقابلمی؟ بویله برمجبوریت هیچ شبهه یوق‌که بعض کره طلاقدن دهامهم برفاجعه‌نك تحدثنه سببیت ویرر. نته کیم بزده‌کی شکل طلاقی‌قبول ایتمین ملتلرك عائله حیاتنده یوکی فاجعه‌لرا کسیك اولمیور . ایشته کورولیورکه هرهانکی نقطهٔ نظردن باقیلیرسه باقیلسین اهلیت طلاقك یالکز زوجه ویریلمسی عین حکمتدر .

دینیلیورکه : « ناصل اولورده زوجك بر سوزیله بر عائله انحلاله اوغرایا بیلیر ؟ »

بو اعتراض نه قدر واهیدر ! معلومدرکه انسانلر سائر مخلوقات آره‌سنده بویوك برشرف وامتیازه مالکدرلر . بو شرف وامتیاز ایسه حائزاولدقلری اهلیتدن نشأت ایتمکده‌در. اهلیتك تظاهراتی‌ایسه آنجاق سوز واسطه‌سیله اولابیلیر. بر سوز دکلیدرکه برانسانی برثانیه ایچنده یا پك بویوك بر ثروته‌مالك ایدر ، یاخود پك عظیم برثروتدن محروم بیراقیر. بر سوز دکلیدرکه برانسانك برآنده یا بویوك بر اعتلای شانه مظهریتنه‌سبب‌اولور، یاخود ــ افرادعائله‌سنك نه‌قدرپریشان‌اولاجقلری هیچ دوشونلمکسزین ــ جزای اعدام ایله حیاتنه خاتمه ویردیرر . بر سوز دکلیدرکه نیجه قوی‌الشکیمه دولتلری بربریله چارپشدیره‌رق بیکلرجه عائله‌لرك محوینی انتاج ایدر ، یاخود خونین محاربه‌لره نهایت ویره‌رك انسانیق نعمت صلح وصلاحدن مستفید ایلر . ینه بر سوز دکلیدرکه صاحبی بر آن ایچنده یا برهیئت دینیه واجتماعیه‌نك افرادی آره‌سنه ادخال ایدر ، یاخود او هیئتك دائرهٔ قبولدن خارجه آتار . بناءً علیه بر سوز ایله ، بر لفظ طلاق ایله بر عائله‌نك انحلاله اوغرایا‌بیله‌جکنی استغرابه محل یوقدر . سوزك اهمیت مخصوصه‌سی اسقاط ایدلدیمی ، درحال انسانلر شخصیت حقوقیه ومدنیه‌لرینی غائب‌ایده‌رك غیر مکلف بولونان سائر ذی حیات مخلوقات کتله‌لرینه التحاق ایتمش اولورلر .

دینیلیورکه : « طلاق یوزندن بر عائله‌نك چوجوقلری پریشان اولیور ، بونلری صیانت ایتمك منافع عمومیه ایجابانندندر . بنابرین طلاقه هیئت اجتماعیه مداخله ایتملیدر . »

بو مطالعه‌ده تماماً طوغری دکلدر . واقعاً چوجوقلر طلاق یوزندن متضرر اولا بیلیرلر . فقط بونلرك حقوقی اساساً محفوظدر . نته‌کیم مدونات فقهیه‌مزك (کتاب‌الحضانه) سی بو خصوصده‌کی مسائل حقوقیه‌یی احتوا ایتمکده‌در . مع هذا چوجوقلری صیانت بهانه‌سیله هیئت اجتماعیه‌نك طلاقه مداخله ایتمه‌سی ـ یوقاریده درمیان ایتدیکمز محاذیری تولید ایده‌جکی کبی ـ حریت شخصیه‌یی ، اهلیت حقوقیه‌یی پك زیاده تقیید ایده‌جکندن شایان تصویب اولاماز . شبهه یوق‌که چوجوقلرك ابوینی آنلرك حقنده هیئت اجتماعیه‌دن دها زیاده بر شفقت وعاطفه‌له متحسسدر . هیئت اجتماعیه ؛ کندی افرادندن برچوق کیمسه‌لرك پك سفیلانه بر حالده یاشادیغنه ، برچوق اشخاصك پك فجیع شرائط آلتنده ترك حیات ایتدیکنه شاهد اولوب طورورکن بونلرك حقنده کافی درجه‌ده شفقت وحمایه ابرازینه مستعد بولونامیور . حال بوکه برپدر ویابروالده کندی‌محصول حیاتنك سعادتنه هرکسدن زیاده چالیشیر، فلاکتنه هرکسدن‌زیاده اشتراك‌ایدر، ایجاب ایدرسه آنك حیاتی‌اوغرنده کندی‌حیاتنی‌فدادن اصلا چکینمز. بوبرحالت فطریه‌در. برکیمسه‌انسانلقدن‌تماماً تجرد ایتمدکجه بوحالت‌فطریه‌دن‌محروم بولوناماز. شیمدی بوحال‌ایله‌برابر برشخصك طلاقه‌توسل‌ایتمه‌سی،یاخود بعدالطلاق اعادهٔ زوجیتدن اجتناب ایلمه‌سی هیچ شبهه یوق‌که مهم بر سببه مستند اولمق ایجاب ایدر . آرتق بویله بر شخصك طلاقه هیئت اجتماعیه‌نك مداخله‌سی ناصل صواب کوریله بیلیر ؟ .

هیئت اجتماعیه ؛ افرادك طلاقه‌مداخله ایتمکدن‌ایسه طلاقه‌سببیت ویرمجك خصوصاتی تحری ایتمه‌لی، ممکن مرتبه بونلرك اوکنه‌کچمه‌لی دکلیدر ؟ . برمملکتده خلق الیم براحتیاج ایچنده قالیرسه، برمملکتده عشرت کبی ، سوء تربیه کبی شیلر آلابیلدیکنه توسع ایدرسه او مملکتده بر چوق عائله‌لرك انحلاله اوغرامه‌سی پك طبیعی اولور . سرخوشلق کبی ، اخلاقسزلق کبی شیلر ، اوکنه تصادف ایدن هر شیئی بیقوب سوروکله‌ین بر سیل خروشانه بکزر . بو آفتك منبعی قوروتمق لازمدر . یوقسه‌بونك تخریباتنه نهایت ویرمك ایچون بر طاقم متین اساساتی اورتەدن قالدیرمق هیچ بر موفقیت تأمین ایتمز. بالعکس ، بو جریانه دها بویوك بر شدت ویرر . ذاتاً بو کبی قدسی اساساته وورولان ضربه‌لر دکلیدرکه بر چوق افرادك بنیهٔ اخلاقیه‌سنی تخریب ایدیبورده هیئت اجتماعیه آره‌سنده نجه مهلك جریانلر وجوده کلیور . حاصلی طلاق محکمه‌یه ویا هرهانکی برهیئته تودیع ایتمکله عائله رابطه‌سنك انحلالنه مانع اولمق قابل دکلدر .

کچنلرده یومی بر غزته یازیوردی‌که : « انکلتره و آمریقا کبی عائله حیاتی‌اك صاغلام اولان مملکتلرده‌بیله طلاق قورقونج رنسبتده چوغالمشدر . قاری‌قوجه، اسملریك غزته‌یه‌کچمه‌سندن، خلق آره‌سنده دیدی قودی موضوعی اولماسندن قوقارق اك کوچوك بر وسیله ایله محکمه‌یه مراجعت ایتمکده‌درلر . آمریقانك معروف حقوقشناسلرندن سیر(طوماس‌غراهام)طلاقك اسبابی حقنده اوزون تدقیقاتده‌بولونمش و تدقیقاتی نتیجه‌سنده بر رساله نشر ایتمشدر . غراهام بو رساله‌سنده طلاقی معین بر طاقم سببلره عطف ایتمکده‌در . آمریقا حقوقشناسی طلاقك اوکنی آلمق زوجه‌لرك النده اولدیغنه قانعدر ، بونك ایچون بالخاصه کنچ قیزلره نصیحتده بولونمقده‌در . »

بزم قناعتمزجه طلاق حادثه‌لرینی‌تحدید ایده‌جك شی اولا حسن اخلاقدر ، حسن دیانتدر ، حسن تربیه‌در . صوکره‌ده احتیاجات حیاتیه‌یی تهوین ایده‌جك موادك موجودیتیدر . بونلر بولونمادقجه‌عائله حیاتی حسن صورتله پایدار اولاماز .

الحاصل : احکام شرعیه‌مزه نظراً عاقل و بالغ اولان هر ارکك اهلیت طلاقه مالکدر . آنك بالذات ایقاع ایده‌جکی طلاق ایله زوجیت زائل اولور ، اصول شرعیه‌سی داخلنده بر حصت ویا تجدید نکاح بولونمادقجه حال زوجیتی ادامه ایتمك آرتق جائز اولاماز . محکمه‌ده ویا هانکی بر هیئت حضورنده وقوع بولمایان بر طلاقك معتبر اولمایه‌جغنه نه صحابهٔ کرامدن ، نه‌ده سائر مجتهدین اسلامیه‌دن و نه‌ده افراد مسلمیندن بر کیمسه قائل اولمامشدر . ناصل‌اولابیلیرکه بو طلاقك معتبر ومشروع اولمسی آیات قرآنیه ، احادیث نبویه‌واجماع امت ایله صورت قطعیه‌ده ثابتدر . اوچیوز یتمش میلیونلق بر عالم اسلام بونك بویله اولدیغنه بیك اوچ یوز قرق اوچ سنه‌دن بری‌قانع ومعتقددر. آرتق بوکا مخالف‌اولارق وضع ایدیله‌جك برحکمك‌مسئولیت معنویه‌سنی دوشونمه‌لی !

فارماصونلق

— ۵ —

فارماصونلر وزنات باری

اولا فارماصونلغك فارماصونلرجه نصل آکلاشیلدیغنه عطف نظر ایدهلم . بر مورخ اولدیغی کبی بر فارماصون اولان (هانری مارتن) فارماصونلق حقنده بروجه آتی ادارهٔ کلام ایتمشدی :

« فارماصونلق بر جمعیت موحده‌در . هرهانکی دینه تابع افرادی قبول ایتمکده‌درکه هپسی حریت دینیه مبدئنی قبول ایتمشدر . جمعیتك مقصدی عالم انسانیتك خیری وبشرن دنیانك ترقیسی‌در . فارماصونلر بومقصدك تحققی‌ایچون چالیشان ذواتدر . فارماصونلق پروغرامندن « کائناتك‌مهندس اعظمی » اخراج ایتمك بالذات فارماصونلغی بیقمقدر . »

فقط (هانری مارتن)ك وسوزلری‌فارماصونلری پك قیزدیرمش، « هانری بریسون » پارس لوجه‌سنده اونك علیهنده « کائناتك مهندس